

Απαραίτητη η στενή σχέση γονέων και παιδιών για την αντιμετώπιση της βίας εντός και εκτός σχολικών μονάδων

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Κοινωνιολογικά \(κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα\)](#)

Οι γονείς αλλά και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά να κατανοήσουν ότι έχουν δικαιώματα και οφείλουν να υπερασπίζονται τον εαυτό τους

Συμβουλές, κατευθύνσεις και χρήσιμες πρακτικές έχουν στη διάθεσή τους, τα τελευταία χρόνια, γονείς που επιχειρούν να θωρακίσουν τα παιδιά τους απέναντι στο φαινόμενο της βίας, εντός και εκτός των σχολικών μονάδων.

Και μπορεί να μην υπάρχουν μαγικές λύσεις, σύμφωνα με τους ειδικούς, σίγουρα όμως υπάρχουν πολλές δυνατότητες, ώστε οι γονείς, σε συνεργασία με τους ψυχολόγους και τους εκπαιδευτικούς, να υποστηρίξουν τα παιδιά τους, προκειμένου να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τέτοιου είδους περιστατικά που μπορεί να προκύψουν στη σχολική ζωή.

«Στις συναντήσεις που κάνουμε με τους γονείς διαπιστώνουμε τον προβληματισμό τους για το φαινόμενο της βίας και για τα περιστατικά που αποτυπώνονται στην επικαιρότητα. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό και οι γονείς να ενημερώνονται, να ευαισθητοποιούνται και να παρακολουθούν σεμινάρια που θα τους βοηθήσουν να διαχειρίζονται τις εντάσεις των εφήβων και να επικοινωνούν με τα παιδιά τους καλύτερα» επισημαίνει στο ΑΠΕ - ΜΠΕ ο δρ Ψυχολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Απόστολος Καλιαμπός, ο οποίος παρουσιάζει

συγκεκριμένες συστάσεις προς τους γονείς.

Τα παιδιά πρέπει να μιλούν για να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους
Ο ίδιος αναφέρει αρχικά ότι οι γονείς αλλά και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά να κατανοήσουν ότι έχουν δικαιώματα και οφείλουν να υπερασπίζονται τον εαυτό τους. «Στην ουσία πρέπει να γίνει μια αναθεώρηση στις αντιλήψεις των παιδιών. Οι γονείς μπορούν να αναδομήσουν τον τρόπο που σκέφτονται τα παιδιά τους, εξηγώντας ότι το να μιλήσει κανείς όταν απειλείται δεν είναι ούτε πράξη έλλειψης ανδρείας ούτε κάρφωμα, αλλά μια πράξη υπεράσπισης προσωπικών δικαιωμάτων. Είναι αναφαίρετο, άλλωστε, δικαίωμα του καθενός να είναι ήρεμος, να έχει ψυχική ισορροπία και να μην αισθάνεται ότι καταπατώνται τα δικαιώματά του» προσθέτει.

Πώς πρέπει τα παιδιά να λένε «όχι»

Μια ακόμη χρήσιμη σύσταση προς τους γονείς είναι να διδάξουν στα παιδιά πως το «όχι» δεν είναι κακό, είναι απλώς μια εναλλακτική στο «ναι» και μια φυσιολογική απάντηση στην περίπτωση που ένα παιδί δε θέλει να κάνει κάτι που δεν του αρέσει ή δεν το εκφράζει. Όταν ωστόσο οι πιέσεις αυξάνονται και επαναλαμβάνονται, η σύσταση αλλάζει και δεν προβλέπει πια μόνο το να πει ένα παιδί «όχι», αλλά να μετατοπίσει το ενδιαφέρον του σε παρέες που δεν του δημιουργούν ένταση, αλλά το κάνουν να αισθάνεται όμορφα.

Πιο συγκεκριμένα, ένα αγόρι ή ένα κορίτσι είναι σημαντικό να υπερασπίζεται τα δικαιώματά του με λεκτικό τρόπο και να προειδοποιεί την άλλη πλευρά ότι η συμπεριφορά που το δυσαρεστεί δεν είναι ανεκτή.

«Είναι σημαντικό ένα παιδί να απαντάει. Το να αγνοεί μια τέτοια συμπεριφορά ουσιαστικά στέλνει το μήνυμα στην άλλη πλευρά να συνεχίσει να ενοχλεί. Αντίθετα η απάντηση, με λεκτικό τρόπο, βάζει την άλλη πλευρά στη θέση της και την αποπλίζει, και υπάρχουν συγκεκριμένοι τρόποι για να γίνει αυτό. Ένας μαθητής ή μια μαθήτρια μπορεί να απαντήσει με χιούμορ ή να δείξει ότι δεν τον ή την νοιάζει, ή να γυρνάει τη συμπεριφορά στην άλλη πλευρά. Για παράδειγμα μπορεί να πει: δεν με αφορά αυτό που λες, συνέχισε αν θέλεις, χάνεις τον καιρό σου, δεν με ενδιαφέρει καθόλου το τι λες» σημειώνει ο κ. Καλιαμπός.

Για το ενδεχόμενο που η συμπεριφορά θα συνεχιστεί και η κατάσταση θα εκτραχυνθεί, συνιστά στους γονείς να εκπαιδεύσουν τα παιδιά τους, ώστε να προειδοποιούν την πλευρά που ενοχλεί. Συγκεκριμένα, τα παιδιά μπορούν να ενημερώνουν με αποφασιστικότητα ότι, αν η συμπεριφορά αυτή δε σταματήσει, θα προβούν σε οποιαδήποτε ενέργεια είναι διαθέσιμη για να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους και ότι στο εξής η οποιαδήποτε ευθύνη θα βαρύνει μόνο εκείνον

που ενοχλεί.

Πώς ενδυναμώνεται ένα πιο εσωστρεφές παιδί

Μια άλλη σύσταση αφορά εκείνα τα παιδιά που είναι περισσότερο εσωστρεφή ή αισθάνονται ότι δεν ταιριάζουν με τον περίγυρό τους, είτε επειδή είναι αγόρια και δεν τους αρέσει το ποδόσφαιρο, όπως είθισται, είτε επειδή δεν έχουν τα ίδια ενδιαφέροντα με το μέσο όρο των ατόμων της ηλικίας τους.

Ο κ. Καλιαμπός τονίζει πως «αυτό το βλέπουμε πολλές φορές και με αγόρια και με κορίτσια στην εφηβεία. Γι' αυτό είναι σημαντικό κάθε παιδί, κάθε έφηβος να αναγνωρίσει και να ενισχύει τα θετικά του σημεία, να βρει έναν τομέα ενδιαφέροντος, μια δημιουργική ενασχόληση, μια διέξοδο ευχάριστης δραστηριότητας, και εδώ ο ρόλος των γονέων είναι πολύ μεγάλος και σημαντικός. Έτσι μπορούν να δώσουν ερεθίσματα στα παιδιά, ώστε να βρουν πράγματα που τα κάνουν να αισθάνονται σημαντικά, που τα βοηθούν να νιώθουν ότι ανήκουν κάπου, που δίνουν νόημα στη ζωή, που πλάθουν ανθρώπους ευτυχισμένους και ανθεκτικούς, με αυτοπεποίθηση».

Συζήτηση και επικοινωνία

Σε ένα γενικότερο επίπεδο, η δυνατότητα των γονιών και των παιδιών να συζητούν μεταξύ τους θεωρείται καθοριστική για την επισήμανση των αξιών μιας κοινωνίας και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης στα παιδιά.

«Ο άκρατος ανταγωνισμός, η προσήλωση στην ύλη και στα υλικά αγαθά κάνει και το παιδί πολλές φορές να αισθάνεται ότι δεν είναι πετυχημένο. Τα παιδιά όμως δεν πρέπει να αισθάνονται αποτυχημένα αν δεν κατακτήσουν κάποιους στόχους που τίθενται κοινωνικά. Οι πραγματικές αξίες που πρέπει να επισημαίνονται από τους γονείς είναι η φιλία, η συνεργασία, η ενασχόληση με πράγματα που δίνουν νόημα στην ανθρώπινη ζωή, και ένας από αυτούς τους δρόμους είναι η δημιουργικότητα» προσθέτει ο δρ Ψυχολογίας του ΑΠΘ.

Στο ίδιο πνεύμα, συνιστά στους γονείς να μη διστάζουν να ζητήσουν βοήθεια από κάποιον ειδικό ο οποίος σίγουρα γνωρίζει κάποια πράγματα περισσότερο και μπορεί να συζητήσει με τα μέλη μιας οικογένειας για το πώς να αντιστέκονται σε πιέσεις, να μη δίνουν σημασία σε μικροπράγματα, να επιλύουν συγκρούσεις.

«Κανείς δεν γεννιέται με όλα τα εφόδια για να γίνει γονιός. Κανείς δεν είναι εκ των προτέρων εκπαιδευμένος για τον γονεϊκό ρόλο. Ο ρόλος αυτός έχει σίγουρα πολλές δυσκολίες, όμως οι γονείς μπορούν να εκπαιδευτούν σε στρατηγικές που να βοηθούν τα παιδιά. Το να συμβουλευόμαστε, άλλωστε, τους ειδικούς, δεν καθιστά τους ίδιους ανεπαρκείς σε καμία περίπτωση» προσθέτει.

Ποια θεωρούνται πρώιμα σημάδια για την εκδήλωση βίας

Σε ό,τι αφορά, τέλος, τον εντοπισμό κάποιων παραγόντων κινδύνου ή κάποιων πρώιμων ενδείξεων για την εκδήλωση βίας, ο κ. Καλιαμπός υπογραμμίζει ότι οι γονείς πρέπει να ενεργοποιηθούν αν διαπιστώσουν κάποια δυσθυμία χωρίς προφανή λόγο στα παιδιά τους, χαμηλή αυτοεκτίμηση, πρώιμη έκθεση στη βία, σημάδια σκληρότητας και έντονου ατομισμού, αδυναμία ενσυναίσθησης και έλλειψη ικανότητας διαχείρισης προσωπικών προβλημάτων.

«Τότε είναι που χρειάζεται συζήτηση με τα παιδιά, συμβουλή από κάποιον ειδικό, συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς» τονίζει χαρακτηριστικά.

(Πηγή: ΑΠΕ - ΜΠΕ)